

Spis treści

Wykaz skrótów / 13

Rozdział I

Tło historyczno-polityczne / 17

Rozdział II

Nacjonalizacja, wywłaszczenie, reprivatyzacja – klasyfikacja pojęć / 38

1. Nacjonalizacja a wywłaszczenie / 38
2. Nacjonalizacja i reprivatyzacja w kontekście postulatu pewności i przewidywalności prawa / 44
 - 2.1. Rozważania ogólne / 44
 - 2.2. Postulat pewności jednostki w perspektywie zjawiska bezczynności organów administracji publicznej w kontekście nacjonalizacji i reprivatyzacji / 47
 - 2.3. Problem bezczynności organów administracji publicznej z punktu widzenia publicznych praw podmiotowych / 52
3. Uznanie administracyjne / 56
4. Roszczenia związane z nacjonalizacją i wywłaszczeniem / 59
5. Komunalizacja od 1990 r. / 68
6. Problematyka roszczeń reprivatyzacyjnych / 72

Rozdział III

Zagadnienie nacjonalizacji i reprivatyzacji w świetle Konstytucji RP oraz regulacji europejskich / 75

1. Nacjonalizacja i reprivatyzacja w świetle przepisów Konstytucji RP / 75

2. Pozbawienie prawa własności w świetle aktów międzynarodowych / 82
3. Europejska Konwencja Praw Człowieka – rozważania ogólne / 88
4. Ochrona własności w świetle art. 1 protokołu nr 1 do EKPC / 90
5. Problem *ratione temporis* / 96
6. Wybrane orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka dotyczące restryktacji z udziałem obywateli polskich / 100
 - 6.1. Wyrok ETPC z dnia 4 października 2001 r. w sprawie *Potocka i inni przeciwko Polsce*, skarga nr 33776/96 / 100
 - 6.2. Wyrok ETPC z dnia 22 czerwca 2004 r. w sprawie *Broniowski przeciwko Polsce*, skarga nr 31443/96 / 104
 - 6.3. Wyrok ETPC z dnia 1 lutego 2005 r. w sprawie *Beller przeciwko Polsce*, skarga nr 51837/99 / 108
 - 6.4. Wyrok ETPC z dnia 22 marca 2005 r. w sprawie *Szenk przeciwko Polsce*, skarga nr 67979/01 / 111
7. Podsumowanie / 114

Rozdział IV

Ogólne problemy restryktacji w świetle polskiego ustawodawstwa i praktyki / 115

1. Prawne podstawy restryktacji / 115
2. Tryb dochodzenia roszczeń / 119
3. Kierunki orzecznictwa sądów administracyjnych w sprawach restryktacyjnych / 123

Rozdział V

Szczególne problemy restryktacji na obszarze m.st. Warszawy / 134

1. Zagadnienia ogólne / 134
2. Akty prawne dotyczące ustroju Warszawy / 137
3. Akty prawne bezpośrednio dotyczące gruntów warszawskich / 141
4. Treść planu zagospodarowania przestrzennego jako przesłanka odmownej decyzji dekretovej / 146
5. Skutki zadysponowania nieruchomościami dekretoowymi na rzecz osób trzecich / 150

- 5.1. Roszczenia dekretowe a powstanie użytkowania wieczystego z mocy prawa / 150
- 5.2. Roszczenia dekretowe a uprzednie ustanowienie użytkowania wieczystego na podstawie przepisów o gospodarce terenami (gruntami i nieruchomościami) / 156
- 5.3. Roszczenia dekretowe a nabycie prawa użytkowania wieczystego przez zasiedzenie / 160
- 5.4. Roszczenie dekretowe a zbycie nieruchomości dekretowej przez użytkownika wieczystego na rzecz osoby trzeciej / 166
- 5.5. Roszczenia dekretowe a zadysponowanie nieruchomością przez komisję regulacyjną / 168
- 5.6. Nieodwracalne skutki prawne i kwestia odszkodowania / 176
- 5.7. Problem rękojmi wiary publicznej ksiąg wieczystych w sprawach dekretowych / 183
- 5.8. Kwestia skuteczności wniosków dekretowych składanych przez urzędy likwidacyjne / 189
- 5.9. Zagadnienie zbiegu komunalizacji dekretowej z nacjonalizacją obiektu przemysłowego / 193
6. Problem lokatorów nieruchomości oddawanych następcom prawnym dawnych właścicieli / 200

Rozdział VI

Nacjonalizacja i reprivatyzacja w innych krajach postsocjalistycznych / 204

1. Wprowadzenie / 204
2. Czechosłowacja / 206
3. Niemcy / 213
4. Litwa / 220
5. Węgry / 223
6. Reprivatyzacja w innych postsocjalistycznych krajach europejskich / 225
7. Wnioski / 227

Rozdział VII

Projekty ustaw dotyczących reprivatyzacji / 230

1. Kwestie ogólne / 230

2. Przegląd projektów ustaw dotyczących reprivatyzacji i przewidujących przyznanie świadczeń podmiotom objętym skutkami nacjonalizacji (do 1995 r.) / 231
3. Powołanie Rady Konstytucyjnej do spraw Reprivatyzacji / 236
4. Projekt ustawy o reprivatyzacji nieruchomości i niektórych ruchomości osób fizycznych przejętych przez Państwo lub gminę miasta stołecznego Warszawy oraz o rekompensatach oraz inne projekty do 2010 r. / 241
5. Projekt ustawy o świadczeniach pieniężnych przyznawanych niektórym osobom, których dotyczyły procesy nacjonalizacji / 246
6. Wnioski / 249

Rozdział VIII

Reprivatyzacja w Polsce – zagadnienia oraz postulaty *de lege ferenda* / 254

1. Stosunek materii reprivatyzacyjnej do innych prawnych aspektów procesu przekształceń własnościowych po 1989 r. Wybrane porównania europejskie / 254
2. Podstawy rozwiązań ewentualnej ustawy reprivatyzacyjnej / 261
3. Założenia projektu ustawy o reprivatyzacji nieruchomości i ewentualnych rekompensatach / 264
 - 3.1. Zakres przedmiotowy / 266
 - 3.2. Zakres podmiotowy / 267
 - 3.3. Określenie daty nacjonalizacji nieruchomości / 269
 - 3.4. Problem nabycia nieruchomości w dobrej wierze przez osoby trzecie a restytucja naturalna / 270
 - 3.5. Odszkodowanie oraz forma jego wypłaty / 272
 - 3.6. Wybór właściwego postępowania – administracyjne czy cywilne / 273
 - 3.7. Cezura czasowa świadczeń reprivatyzacyjnych / 274
4. Próba ogólnego podsumowania / 275

Bibliografia / 277

Wybrane orzecznictwo / **315**

Projekty ustaw / **319**

Wybrane ustawodawstwo / **321**